

ROZPORZĄDZENIE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO (UE) NR 795/2014**z dnia 3 lipca 2014 r.****w sprawie wymogów nadzorczych w odniesieniu do systemów płatności o znaczeniu systemowym****(EBC/2014/28)**

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności art. 127 ust. 2,

uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności art. 3 ust. 1, art. 22 oraz pierwsze tiret art. 34 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W czwartym tiret art. 127 ust. 2 Traktatu i czwartym tiret art. 3 ust. 1 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „Statutem ESBC”) przyznaje się kompetencje Eurosystemowi do popierania sprawnego funkcjonowania systemów płatności.
- (2) Eurosystem popiera sprawne funkcjonowanie systemów płatności m.in. poprzez sprawowanie nadzoru.
- (3) W styczniu 2001 r. Eurosystem uznał dokument „Core Principles for Systemically Important Payment Systems”, opracowany przez Komitet ds. Systemów Płatności i Rozrachunku (CPSS) Banku Rozliczeń Międzynarodowych, za minimalne wymogi wobec systemów płatności o znaczeniu systemowym ⁽¹⁾.
- (4) W kwietniu 2012 r. dokument „Core Principles for Systemically Important Payment Systems” został zastąpiony przez zasady dotyczące infrastruktury rynku finansowego stworzone przez CPSS i komitet techniczny przy Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO) (zwane dalej „zasadami CPSS-IOSCO”) ⁽²⁾, które harmonizują i wzmacniają istniejące międzynarodowe standardy nadzorcze, m.in. w odniesieniu do systemów płatności o znaczeniu systemowym (*systemically important payment systems, SIPS*).
- (5) Zgodnie z zasadami CPSS-IOSCO systemy płatności o znaczeniu systemowym, z uwagi na ryzyko systemowe, jakie mogą powodować w przypadku ich niedostatecznej ochrony przed ryzykiem, na jakie są narażone, powinny podlegać skutecznemu nadzorowi sprawowanemu w oparciu o jasno zdefiniowane i publicznie dostępne kryteria. Ponadto właściwe organy powinny posiadać wystarczające kompetencje oraz zasoby pozwalające im na wykonywanie ich odpowiednich zadań, w tym na podejmowanie działań korygujących. CPSS oraz IOSCO zalecają wdrożenie tych zasad w możliwie najszerszym zakresie dozwolonym przez krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze.
- (6) Z uwagi na powyższe oraz w celu zapewnienia skuteczności i właściwego funkcjonowania SIPS Europejski Bank Centralny (EBC) podjął decyzję o wdrożeniu zasad CPSS-IOSCO w drodze rozporządzenia. Od władz w innych państwach również oczekuje się podobnego wprowadzenia i stosowania zasad CPSS-IOSCO w ramach obowiązujących w tych państwach przepisów ustawowych i wykonawczych, w możliwie najszerszym zakresie dozwolonym przez te przepisy.
- (7) Niniejsze rozporządzenie swym zakresem obejmuje SIPS, w tym systemy obsługujące płatności wysokokwotowe oraz systemy płatności detalicznych o znaczeniu systemowym. Ma ono zastosowanie do systemów płatności prowadzonych zarówno przez banki centralne, jak i operatorów prywatnych. Zasady CPSS-IOSCO uwzględniają fakt, że w wyjątkowych przypadkach są one stosowane odmiennie w odniesieniu do systemów płatności prowadzonych przez banki centralne z uwagi na wymogi określone w odpowiednich przepisach ustawowych, wykonawczych lub w odpowiednich politykach. Z uwagi na fakt, że Eurosystem ma cele i obowiązki w zakresie polityki publicznej oraz ramy instytucjonalne zdefiniowane w Traktacie i Statucie ESBC, SIPS Eurosystemu mogą być zwolnione z niektórych wymogów nałożonych niniejszym rozporządzeniem. W związku z powyższym SIPS Eurosystemu powinny być wyłączone z określonych wymogów dotyczących zarządzania, planów likwidacji, kapitału własnego, aktywów płynnych, zabezpieczenia i ryzyka inwestycyjnego, które swym zakresem obejmują te same obszary, co odpowiednie wymogi formalnie przyjęte przez Radę Prezesów. Wyłączenia te są określone w szeregach postanowień rozporządzenia.
- (8) Zgodnie z wytycznymi EBC/2012/27 z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego systemu rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (TARGET2) ⁽³⁾TARGET2 ma zdecentralizowaną strukturę łączącą wiele systemów płatności. Systemy będące komponentami TARGET2 są w najwyższym

⁽¹⁾ Dostępne na stronie internetowej BIS pod adresem: www.bis.org/publ/cps43.pdf.

⁽²⁾ Dostępne na stronie internetowej BIS pod adresem: www.bis.org/publ/cps101a.pdf.

⁽³⁾ Dz.U. L 30 z 30.1.2013, s. 1.

możliwym stopniu zharmonizowane, przy uwzględnieniu określonych wyjątków związanych z ograniczeniami wynikającymi z prawa krajowego. TARGET2 charakteryzuje się także pojedynczą platformą techniczną zwaną jednolitą wspólną platformą. Rada Prezesów posiada kompetencje do podejmowania ostatecznych rozstrzygnięć w odniesieniu do TARGET2 oraz ma za zadanie ochronę jego funkcji publicznej: to rozwiązanie w zakresie zarządzania jest odzwierciedlone w kształcie nadzoru nad TARGET2.

- (9) Skuteczne i sprawne funkcjonowanie SIPS wymaga zgodności z właściwymi przepisami krajowymi oraz działania w oparciu o jasne zasady, procedury i umowy. Zgodność z prawem oznacza zgodność z systemami prawnymi wszystkich państw, w których działa dany operator SIPS lub jego uczestnicy.
- (10) Skuteczność i sprawne funkcjonowanie SIPS zależy także od przejrzystych i właściwych rozwiązań w zakresie zarządzania; rozwiązania te muszą być w transparentny sposób udokumentowane.
- (11) W celu identyfikacji, pomiaru i monitorowania różnych rodzajów ryzyka, jakie powstają u operatora SIPS lub są przez niego ponoszone, a także do zarządzania nimi, konieczne są solidne i elastyczne ramy pozwalające na wszechstronne zarządzanie ryzykiem prawnym, kredytowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności, ryzykiem powierniczym, inwestycyjnym oraz innymi rodzajami ryzyka. Dotyczy to także solidności oraz niezawodności stosowanych przez operatora SIPS zasad dotyczących zabezpieczeń, zasad i procedur dotyczących niewykonania zobowiązań przez uczestników oraz planów ciągłości działania.
- (12) Ograniczenie ryzyka systemowego wymaga m.in. ostateczności rozrachunku. Unia przyjęła dyrektywę 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych ⁽¹⁾. Dyrektywa 98/26/WE wymaga, aby zasady odnoszące się do systemów wskazanych na jej podstawie określały moment wprowadzenia polecenia przelewu (po którym polecenia przelewu są prawnie wymagalne i wiążące wobec osób trzecich, nawet w przypadku prowadzenia postępowania upadłościowego wobec danego uczestnika) oraz moment, w którym staje się ono nieodwołalne. Rozrachunek śróddzienny lub rozrachunek w czasie rzeczywistym mogą być także zalecane, jeżeli są zgodne z ogólnym modelem działalności SIPS oraz konieczne w celu umożliwienia operatorowi i uczestnikom SIPS zarządzania ponoszonym przez te podmioty ryzykiem kredytowym i ryzykiem płynności.
- (13) Obiektywne, oparte na ryzyku i publicznie dostępne kryteria uczestnictwa w SIPS, pozwalające na oparty na uczciwych zasadach i (przy uwzględnieniu akceptowalnych standardów dotyczących kontroli ryzyka) swobodny dostęp do SIPS, przyczyniają się do promocji bezpieczeństwa i skuteczności SIPS oraz rynków, na których one funkcjonują, nie ograniczając w stopniu nieproporcjonalnym swobody świadczenia usług.
- (14) Postanowienia niniejszego rozporządzenia nakładające na operatorów SIPS obowiązek zbierania, przetwarzania i przekazywania danych nie powinny naruszać zasad dotyczących ochrony danych uczestników i klientów.
- (15) Skuteczne i sprawne SIPS o jasno określonych, możliwych do zmierzenia i osiągnięcia celach i zadaniach stanowią najlepszą możliwą odpowiedź na potrzeby uczestników SIPS oraz rynków, na których one funkcjonują.
- (16) W zakresie uznanym za możliwy i konieczny EBC może realizować zadania ESBC za pośrednictwem krajowych banków centralnych.
- (17) Wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu są proporcjonalne do ryzyka i ekspozycji SIPS.
- (18) Wdrożenie zasad CPSS-IOSCO w najszerszym możliwym zakresie zgodnie z Traktatem i Statutem ESBC wymaga możliwości żądania przez właściwe organy zastosowania środków korygujących w celu zaprzestania naruszeń niniejszego rozporządzenia lub zapobiegania przyszłym przypadkom naruszeń, a także możliwości nakładania przez EBC skutecznych i proporcjonalnych sankcji o charakterze prewencyjnym za takie naruszenia.
- (19) Konieczne jest wyznaczenie okresu przejściowego na osiągnięcie zgodności z wymogami nadzorczymi określonymi w niniejszym rozporządzeniu, umożliwiającego operatorom SIPS zapoznanie się z tymi wymogami i dostosowanie się do nich,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres regulacji

1. Niniejsze rozporządzenie określa wymogi nadzorcze w odniesieniu do SIPS.
2. Rada Prezesów przyjmuje decyzję identyfikującą systemy płatności podlegające niniejszemu rozporządzeniu, ich odpowiednich operatorów oraz właściwe organy. Lista ta zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC i będzie podlegała aktualizacji po każdej zmianie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45.

3. System płatności identyfikuje się jako SIPS, jeżeli: a) zgodnie z dyrektywą 98/26/WE kwalifikuje się do bycia zgłoszonym jako system przez państwo członkowskie, którego walutą jest euro, lub jego operator ma siedzibę w strefie euro, w tym w formie oddziału, za którego pośrednictwem prowadzony jest system; oraz b) przynajmniej dwa poniższe kryteria są w jego przypadku spełnione na przestrzeni roku kalendarzowego:

- (i) całkowita średnia wartość dzienna przetwarzanych przez niego płatności w euro przekracza 10 mld EUR;
 - (ii) jego udział rynkowy jest równy przynajmniej jednej z poniższych wartości:
 - 15 % całkowitej liczby płatności w euro,
 - 5 % całkowitej liczby transgranicznych płatności w euro,
 - 75 % całkowitej liczby płatności w euro na poziomie państwa członkowskiego, którego walutą jest euro;
 - (iii) jego działalność transgraniczna (tzn. uczestnicy z siedzibą w państwie innym, niż państwo siedziby operatora SIPS lub powiązania transgraniczne z innymi systemami płatności) obejmuje przynajmniej pięć państw i generuje minimum 33 % całkowitej liczby płatności w euro przetwarzanych przez dany SIPS;
 - (iv) jest wykorzystywany do rozrachunku innych infrastruktur rynku finansowego.
4. Operatorzy SIPS mają obowiązek zapewnić zgodność prowadzonych przez siebie SIPS z wymogami określonymi w art. 3–21.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia użyte w nim terminy oznaczają:

- 1) „system płatności” — formalne porozumienie trzech lub większej liczby uczestników, nie wliczając w to banków rozrachunkowych, partnerów centralnych, izb rozliczeniowych ani uczestników pośrednich, cechujące się wspólnymi zasadami i jednolitymi uzgodnieniami służącymi realizacji poleceń przelewu pomiędzy uczestnikami;
- 2) „polecenie przelewu” ma znaczenie nadane terminowi „zlecenie transferu” w definicji zawartej w pierwszym tirecie art. 2 lit. i) dyrektywy 98/26/WE;
- 3) „ryzyko systemowe” — ryzyko tego, że niewykonywanie przez uczestnika lub operatora SIPS obowiązków w ramach SIPS spowoduje niezdolność innych uczestników lub operatora danego SIPS do wykonania ich obowiązków, gdy staną się one wymagalne, co potencjalnie wiąże się z efektem przenoszenia się ryzyka, stanowiącym zagrożenie dla stabilności systemu finansowego lub dla zaufania do tego systemu;
- 4) „operator SIPS” — podmiot prawny ponoszący odpowiedzialność prawną za prowadzenie SIPS;
- 5) „właściwy organ” — bank centralny Eurosystemu posiadający podstawowe kompetencje nadzorcze, zidentyfikowany jako taki zgodnie z art. 1 ust. 2;
- 6) „SIPS Eurosystemu” — SIPS, którego właścicielem i operatorem jest bank centralny Eurosystemu;
- 7) „ryzyko prawne” — ryzyko wynikające ze stosowania przepisów ustawowych lub wykonawczych, zazwyczaj skutkujące stratą;
- 8) „ryzyko kredytowe” — ryzyko tego, że kontrahent — będący uczestnikiem lub innym podmiotem — stanie się niezdolny do wykonania swych zobowiązań finansowych w momencie, w którym staną się one wymagalne lub w innym momencie w przyszłości;
- 9) „ryzyko płynności” — ryzyko tego, że kontrahent — będący uczestnikiem lub innym podmiotem — stanie się niezdolny do wykonywania swoich zobowiązań finansowych w momencie, w którym staną się one wymagalne, pomimo faktu, iż może posiadać wystarczające środki do wykonania takich zobowiązań w przyszłości;
- 10) „ryzyko operacyjne” — ryzyko tego, że problemy w zakresie systemów informatycznych lub wewnętrznych procesów, błędy ludzkie, błędy w zakresie zarządzania lub zakłócenia spowodowane przez zewnętrzne wydarzenia lub zleczone usługi spowodują ograniczenie, pogorszenie lub zaprzestanie świadczenia usług oferowanych przez SIPS;
- 11) „ryzyko powiernicze” — ryzyko poniesienia straty na aktywach przechowywanych przez powierników w przypadku niewypłacalności, niedbalstwa, oszustwa, złego zarządzania powiernika lub subpowiernika, a także niewłaściwego prowadzenia ewidencji przez taki podmiot;
- 12) „ryzyko inwestycyjne” — ryzyko poniesienia straty przez operatora SIPS lub uczestnika w przypadku inwestowania przez operatora SIPS środków własnych lub środków uczestników, np. zabezpieczeń;
- 13) „ryzyko rynkowe” — ryzyko poniesienia straty zarówno na pozycjach bilansowych, jak i pozabilansowych, wynikające z wahań cen rynkowych;

- 14) „system odroczonego rozrachunku netto” (*deferred net settlement system, DNS*) — system, który dokonuje rozrachunku w ujęciu netto na koniec ustalonego wcześniej cyklu rozrachunkowego, np. na koniec lub w trakcie dnia operacyjnego;
- 15) „zabezpieczenie transgraniczne” — zabezpieczenie, w ramach którego, z perspektywy państwa, w którym dane aktywa zostają przyjęte jako zabezpieczenie, przynajmniej jedno z poniższych jest obce: a) waluta denominacji; b) państwo lokalizacji aktywów; lub c) państwo siedziby emitenta;
- 16) „płatność transgraniczna” — płatność pomiędzy uczestnikami mającymi siedziby w różnych państwach;
- 17) „infrastruktura rynku finansowego” — wielostronny system pomiędzy uczestniczącymi instytucjami, w tym operatorem systemu, wykorzystywany w celu rozliczania, rozrachunku i ewidencji płatności, papierów wartościowych, instrumentów pochodnych lub innych transakcji finansowych;
- 18) „uczestnik” — podmiot zidentyfikowany lub uznany przez system płatności, który — bezpośrednio lub pośrednio — ma możliwość nadawania oraz otrzymywania poleceń przelewu w tym systemie;
- 19) „organ zarządzający” — zarząd lub radę nadzorczą operatora SIPS lub, zgodnie z prawem krajowym, oba te organy;
- 20) „kadra zarządzająca” — dyrektorów wykonawczych, tzn. członków organu zarządzającego w systemie jednopoziomym, którzy zajmują się codziennym prowadzeniem spraw operatora SIPS, oraz członków zarządu operatora SIPS w systemie dwupoziomym;
- 21) „odpowiednie podmioty zainteresowane” — uczestników, infrastruktury rynku finansowego wpływające na ryzyko ponoszone przez SIPS, a także, w poszczególnych przypadkach, innych zainteresowanych uczestników rynku;
- 22) „ekspozycja kredytowa” — zagrożoną kwotę lub wartość, co do której istnieje ryzyko, że uczestnik nie ureguluje jej w pełnej wysokości — albo w momencie wymagalności zobowiązania, albo w terminie późniejszym;
- 23) „zabezpieczenie” — aktywo lub przyrzeczenie osoby trzeciej wykorzystane przez dającego zabezpieczenie w celu zabezpieczenia zobowiązania wobec przyjmującego zabezpieczenie. Zabezpieczenie obejmuje zarówno zabezpieczenie krajowe, jak i zabezpieczenie transgraniczne;
- 24) „podmiot zapewniający płynność” — podmiot zapewniający środki pieniężne na podstawie art. 5 ust. 3, art. 6 ust. 5, art. 8 ust. 1, art. 8 ust. 9 i art. 8 ust. 11 lub aktywa na podstawie art. 8 ust. 4, w tym uczestnika SIPS lub podmiot zewnętrzny;
- 25) „skrajne ale prawdopodobne warunki rynkowe” — wyczerpujący zbiór historycznych i hipotetycznych warunków, w tym najbardziej niestabilne okresy, w jakich funkcjonowały rynki, na których działa dany SIPS;
- 26) „zamierzona data rozrachunku” — datę wprowadzaną do SIPS przez składającego polecenie przelewu jako data rozrachunku;
- 27) „ogólne ryzyko prowadzenia działalności” — wszelkie potencjalne osłabienie sytuacji finansowej SIPS jako podmiotu gospodarczego w wyniku obniżenia przychodów lub wzrostu wydatków, które prowadzi do przewyższenia przychodów przez wydatki i które skutkuje stratą, która musi zostać pokryta z kapitału;
- 28) „plan naprawczy” — plan opracowany przez operatora SIPS w celu przywrócenia sprawnego funkcjonowania SIPS;
- 29) „plan uporządkowanej likwidacji” — plan opracowany przez operatora SIPS w celu uporządkowanej likwidacji SIPS;
- 30) przymiotnik „istotny” określa ryzyko, zależności lub zmiany, jakie mogą mieć wpływ na zdolność podmiotu do działania lub świadczenia usług zgodnie z oczekiwaniami;
- 31) „odpowiednie organy” — organy mające uzasadniony interes w uzyskaniu dostępu do informacji pochodzących z SIPS w celu wypełnienia przez te organy nałożonych na nie obowiązków ustawowych, np. organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz organy sprawujące nadzór nad głównymi uczestnikami;
- 32) „ryzyko podstawowe” — ryzyko, że kontrahent utraci kwotę równą całkowitej wartości transakcji, tzn. albo ryzyko, że sprzedawca aktywów finansowych dokona nieodwołalnej dostawy aktywów, ale nie otrzyma zapłaty, albo ryzyko, że nabywca aktywów finansowych w sposób nieodwołalny zapłaci za te aktywa, ale ich nie otrzyma;
- 33) „bank powierniczy” — bank przechowujący i chroniący aktywa finansowe osób trzecich;
- 34) „bank rozrachunkowy” — bank prowadzący rachunki dotyczące płatności, na których odbywa się wykonanie zobowiązań wynikających z systemu płatności;
- 35) „agent nostro” — bank, z którego korzystają uczestnicy SIPS w celu rozrachunku;
- 36) „płatność jednostronna” — płatność obejmującą tylko jeden transfer funduszy w jednej walucie;

- 37) „płatność dwustronna” — płatność obejmującą dwa transfery funduszy w różnych walutach w ramach systemu rozrachunkowego opartego na wymianie aktywów;
- 38) „ryzyko korelacji” — ryzyko wynikające z ekspozycji wobec uczestnika lub emitenta w sytuacji, gdy zabezpieczenie złożone przez tego uczestnika lub wyemitowane przez tego emitenta jest w wysokim stopniu skorelowane z jego ryzykiem kredytowym;
- 39) „dzień operacyjny” ma znaczenie nadane terminowi „dzień roboczy” w definicji zawartej w art. 2 lit. n) dyrektywy 98/26/WE.

Artykuł 3

Podstawy prawne

1. Operator SIPS ocenia, czy właściwe przepisy prawne we wszystkich odnośnych systemach prawnych zapewniają wysoki stopień pewności w odniesieniu do działalności danego SIPS i obejmują wszystkie istotne aspekty tej działalności.
2. Operator SIPS ustanawia zasady i procedury SIPS oraz zawiera umowy, które są jasne i spójne z właściwymi przepisami prawnymi obowiązującymi we wszystkich odnośnych systemach prawnych.
3. Operator SIPS musi być w stanie wskazać właściwym organom, uczestnikom i, w odpowiednich przypadkach, klientom uczestników, właściwych przepisów prawnych, zasad, procedur i umów dotyczących działania SIPS w jasny i łatwy do zrozumienia sposób.
4. Operator SIPS podejmuje kroki w celu zagwarantowania wykonalności stosowanych przez niego zasad, procedur i umów we wszystkich odnośnych systemach prawnych oraz w celu zapewnienia, aby działania, które podejmuje on na podstawie tych zasad, procedur i umów nie zostały unieważnione, cofnięte lub zawieszono.
5. Operator SIPS prowadzący działalność w więcej niż jednym systemie prawnym dokonuje identyfikacji ryzyka wynikającego z potencjalnej kolizji przepisów prawnych i ogranicza to ryzyko.
6. Operator SIPS podejmuje wszelkie możliwe działania w celu zapewnienia, aby prowadzony przez niego SIPS został wskazany zgodnie z dyrektywą 98/26/WE.

Artykuł 4

Zarządzanie

1. Operator SIPS posiada udokumentowane cele, które odgrywają istotną rolę w zakresie bezpieczeństwa i skuteczności danego SIPS. Cele te w sposób wyraźny wspierają stabilność finansową i inne zjawiska istotne z punktu widzenia interesu publicznego, w szczególności otwarte i wydajne rynki finansowe.
2. Operator SIPS dysponuje udokumentowanymi rozwiązaniami dotyczącymi zarządzania, ustanawiającymi jasne i bezpośrednio zależności w zakresie obowiązków i odpowiedzialności. Rozwiązania te podlegają udostępnieniu właściwemu organowi, właścicielom i uczestnikom. Operator SIPS przekazuje skrócone wersje wspomnianych dokumentów do wiadomości publicznej.
3. Zadania i zakres odpowiedzialności organu zarządzającego podlegają jasnemu zdefiniowaniu. Zadania i zakres odpowiedzialności organu zarządzającego obejmują wszystkie następujące elementy:
 - a) ustalanie jasnych celów strategicznych SIPS;
 - b) ustalanie udokumentowanych procedur w zakresie funkcjonowania danego SIPS, w tym procedur mających na celu identyfikację konfliktów interesów jego członków, podejmowanie działań wobec tych konfliktów i zarządzanie nimi;
 - c) z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, zapewnianie skutecznej selekcji, monitorowania i, w odpowiednich przypadkach, usuwanie ze stanowisk członków kadry zarządzającej;
 - d) z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, ustalanie odpowiednich polityk w zakresie wynagrodzeń zgodnych z dobrymi praktykami i opartych na długoterminowych osiągnięciach.
4. Z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, organ zarządzający dokonuje oceny wyników swej działalności, zarówno jako organu, jak i poszczególnych jego członków, co najmniej raz do roku.
5. Skład organu zarządzającego zapewnia uczciwość zawodową oraz, z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, odpowiednie połączenie umiejętności technicznych, wiedzy i doświadczenia, zarówno w zakresie SIPS, jak i w zakresie rynków finansowych w ogólności, co pozwala organowi zarządzającemu na wypełnianie przypisanych mu zadań i obowiązków. Skład organu zarządzającego zależy ponadto od ogólnej alokacji kompetencji zgodnie z prawem krajowym. Z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, gdy jest to dozwolone przez prawo krajowe, w składzie organu zarządzającego znajdują się członkowie bez kompetencji wykonawczych.

6. Rola kadry zarządzającej, jej zakres odpowiedzialności i kanały sprawozdawczości podlegają jasnemu zdefiniowaniu. Skład kadry zarządzającej zapewnia uczciwość zawodową i odpowiednie połączenie umiejętności technicznych, wiedzy i doświadczenia, zarówno w zakresie SIPS, jak i w zakresie rynków finansowych w ogólności, co pozwala kadrze zarządzającej na wypełniania przypisanych jej obowiązków w zakresie prowadzenia SIPS i zarządzania ryzykiem ponoszonym przez operatora SIPS. Zakres odpowiedzialności kadry zarządzającej obejmuje zapewnianie, pod kierownictwem organu zarządzającego, wszystkich następujących elementów:

- a) spójności działań operatora SIPS z jego celami, strategią oraz poziomem tolerancji ryzyka;
- b) odpowiedniego opracowania i egzekwowania wewnętrznych procedur kontrolnych oraz powiązanych procedur, a także odpowiedniego nadzoru nad nimi, w celu wspierania celów operatora SIPS;
- c) poddawania wewnętrznych procedur kontrolnych i powiązanych procedur regularnej weryfikacji i regularnemu testowaniu przez dysponujące odpowiednią liczbą dobrze wyszkolonego personelu działy odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem i audyt wewnętrzny;
- d) aktywnego uczestnictwa w procesie kontroli ryzyka;
- e) przeznaczenia odpowiednich środków na cele zarządzania ryzykiem przez SIPS.

7. Organ zarządzający ustala i nadzoruje udokumentowane ramy zarządzania ryzykiem, które:

- a) obejmują politykę operatora SIPS dotyczącą tolerancji ryzyka;
- b) określają odpowiedzialność za decyzje dotyczące ryzyka i sposób jej egzekwowania;
- c) odnoszą się do procesu podejmowania decyzji w przypadkach kryzysu i w sytuacjach nadzwyczajnych;
- d) odnoszą się do zasad przeprowadzania kontroli wewnętrznych.

Organ zarządzający zapewnia wyposażenie działów odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i kontrole wewnętrzne w odpowiednie kompetencje i zasoby, ich odpowiednią niezależność i odpowiedni dostęp do organu zarządzającego.

8. Zarząd gwarantuje, aby istotne decyzje mające wpływ na techniczne i funkcjonalne aspekty SIPS, jego zasady oraz ogólną strategię, zwłaszcza w odniesieniu do wyboru rozwiązań dotyczących rozliczeń i rozrachunku, struktury operacyjnej, zakresu produktów będących przedmiotem rozliczeń i rozrachunku, a także stosowania technologii i procedur, odpowiednio odzwierciedlały uzasadnione interesy odpowiednich podmiotów zainteresowanych w odniesieniu do danego SIPS. Odpowiednie podmioty zainteresowane i, w odpowiednich przypadkach, społeczeństwo, powinny być zawnazdu konsultowane w sprawie takich decyzji.

Artykuł 5

Ramy kompleksowego zarządzania ryzykiem

1. Operator SIPS tworzy i utrzymuje solidne ramy zarządzania ryzykiem w celu kompleksowej identyfikacji, pomiaru i monitorowania różnych rodzajów ryzyka, jakie istnieją w ramach SIPS lub są przez SIPS ponoszone, a także w celu zarządzania takimi rodzajami ryzyka. Operator SIPS dokonuje przeglądu ram zarządzania ryzykiem co najmniej raz do roku. Ramy zarządzania ryzykiem:

- a) obejmują politykę operatora SIPS dotyczącą tolerancji ryzyka oraz odpowiednie narzędzia zarządzania ryzykiem;
- b) określają odpowiedzialność za decyzje dotyczące ryzyka i zasady jej egzekwowania;
- c) odnoszą się do procesu podejmowania decyzji w sytuacjach nadzwyczajnych dotyczących SIPS, w tym w przypadku zmian na rynkach finansowych potencjalnie mogących mieć negatywny wpływ na płynność rynku i stabilność systemu finansowego w którymkolwiek państwie członkowskim, którego walutą jest euro, w którym siedzibę ma operator SIPS lub któryś z uczestników.

2. Operator SIPS stosuje środki zachęcające uczestników i, w odpowiednich przypadkach, ich klientów, do zarządzania ryzykiem, jakie stanowią oni dla SIPS oraz na jakie narażone są ze strony SIPS, a także do ograniczania takiego ryzyka. W odniesieniu do uczestników takie zachęty obejmują skuteczne, proporcjonalne kary finansowe o charakterze prewencyjnym, rozwiązania oparte na udziale w stracie lub oba wymienione rozwiązania.

3. Co najmniej raz do roku operator SIPS dokonuje przeglądu istotnych źródeł ryzyka, jakie w wyniku wzajemnych zależności SIPS ponosi ze strony innych podmiotów oraz powoduje dla tych podmiotów, co dotyczy między innymi innych infrastruktur rynku finansowego, banków rozrachunkowych, podmiotów zapewniających płynność i usługodawców. Operator SIPS opracowuje narzędzia zarządzania ryzykiem odpowiednio skuteczne i dostosowane do poziomu zidentyfikowanego ryzyka.

4. Operator SIPS definiuje kluczowe operacje i usługi SIPS. Identyfikuje on też szczególne scenariusze, które mogą stanąć na przeszkodzie niezagrożonemu wykonywaniu przez SIPS kluczowych operacji i świadczeniu kluczowych usług w ramach prowadzonej działalności, a także ocenia skuteczność wszystkich możliwości przeprowadzenia postępowania naprawczego lub — z wyłączeniem SIPS Eurosystemu — przeprowadzenia uporządkowanej likwidacji. Operator SIPS dokonuje przeglądu kluczowych operacji i usług SIPS co najmniej raz do roku. Na podstawie tej oceny przygotowuje on plan naprawczy dla danego SIPS albo — z wyłączeniem SIPS Eurosystemu — plan jego uporządkowanej likwidacji. Plan naprawczy oraz plan uporządkowanej likwidacji powinny zawierać m.in. merytoryczne podsumowanie kluczowych strategii naprawczych i strategii dotyczących uporządkowanej likwidacji, potwierdzenie kluczowych operacji i usług SIPS, a także opis środków potrzebnych do wdrożenia kluczowych strategii. W odpowiednich przypadkach operator SIPS przekazuje właściwym organom informacje wymagane w celu zaplanowania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Operator SIPS dokonuje przeglądu planu naprawczego i planu uporządkowanej likwidacji co najmniej raz do roku.

Artykuł 6

Ryzyko kredytowe

1. Operator SIPS ustanawia skuteczne zasady pomiaru i monitorowania ekspozycji kredytowych wobec swych uczestników oraz ekspozycji kredytowych pomiędzy uczestnikami wynikających z procesów płatności, rozliczeń i rozrachunku w ramach SIPS, a także skuteczne zasady zarządzania takimi ekspozycjami.
2. Operator SIPS identyfikuje wszystkie źródła ryzyka kredytowego. Pomiar oraz monitorowanie ekspozycji kredytowych odbywa się przez cały dzień, przy pomocy aktualnych informacji oraz odpowiednich narzędzi zarządzania ryzykiem.
3. Operator SIPS, w tym operator systemu odroczonego rozrachunku netto z gwarancją rozrachunku, który w ramach operacji SIPS posiada ekspozycję kredytową wobec swych uczestników, pokrywa tę ekspozycję wobec każdego uczestnika za pomocą zabezpieczenia, funduszy gwarancyjnych, kapitału własnego (po potrąceniu kwoty przeznaczonej na pokrycie ogólnego ryzyka prowadzenia działalności) lub innych równoważnych środków finansowych.
4. Operator SIPS, w tym operator systemu odroczonego rozrachunku netto, w którym nie ma gwarancji rozrachunku, ale w którym uczestnicy mają ekspozycje kredytowe wynikające z procesów płatności, rozliczeń i rozrachunku w ramach SIPS, jest zobowiązany wprowadzić w odniesieniu do tych uczestników regulamin lub dokonać z nimi ustaleń umownych. Taki regulamin lub ustalenia umowne gwarantują zapewnianie przez uczestników odpowiednich środków, wskazanych w ust. 3, na pokrycie ekspozycji kredytowych wynikających z procesów płatności, rozliczeń i rozrachunku w ramach SIPS wobec tych dwóch uczestników, którzy, wraz z podmiotami zależnymi, posiadają największą łączną ekspozycję kredytową.
5. Operator SIPS ustanawia regulaminy i procedury dotyczące strat bezpośrednio wynikających z niewykonania zobowiązań wobec SIPS przez jednego lub większą liczbę uczestników. Takie regulaminy i procedury odnoszą się do alokacji potencjalnie niepokrytych strat, w tym do spłaty wszelkich ewentualnych środków pożyczonych przez operatora SIPS od podmiotów zapewniających płynność. Obejmują one zasady i procedury operatora SIPS mające na celu uzupełnienie środków finansowych wykorzystanych przez SIPS w okresie trwania warunków skrajnych, do poziomu wskazanego w ust. 3.

Artykuł 7

Zabezpieczenie

1. Operator SIPS przyjmuje jako zabezpieczenie jedynie następujące aktywa: a) środki pieniężne; oraz b) aktywa o niskim ryzyku kredytowym, ryzyku płynności i ryzyku rynkowym, tzn. aktywa, co do których operator SIPS może wykazać przed właściwym organem, w oparciu o odpowiednią ocenę wewnętrzną, że spełniają wszystkie z poniższych warunków:
 - (i) zostały wyemitowane przez emitenta charakteryzującego się niskim ryzykiem kredytowym;
 - (ii) są w pełni zbywalne i wolne od jakichkolwiek ograniczeń prawnych lub roszczeń osób trzecich;
 - (iii) są denominowane w walucie, ryzykiem której zarządza operator SIPS;
 - (iv) istnieją dla nich wiarygodne dane na temat cen, które są regularnie publikowane;
 - (v) nie są z innego względu obciążone znacznym ryzykiem korelacji;
 - (vi) nie zostały wyemitowane przez uczestnika dostarczającego zabezpieczenie ani przez podmiot wchodzący w skład tej samej grupy, poza przypadkiem zabezpieczonych obligacji, i tylko wówczas, gdy aktywa w puli zabezpieczeń są przedmiotem odpowiedniej segregacji opartej o solidne ramy prawne i spełniają one warunki określone w pkt (i)–(v).

Dokonując wewnętrznej oceny zgodności z pkt (i)–(vi), operator SIPS ustala, dokumentuje i stosuje obiektywną metodologię.

2. Operator SIPS określa i wdraża polityki i procedury mające na celu monitorowanie jakości kredytowej, płynności rynku i zmienności cen w odniesieniu do każdego aktywa przyjętego jako zabezpieczenie. Regularnie, co najmniej raz do roku, operator SIPS dokonuje przeglądu adekwatności swych polityk i procedur dotyczących wyceny. Takiego przeglądu dokonuje się także zawsze w przypadku zajścia zmian, które wpływają na ekspozycję SIPS na ryzyko. Operator SIPS dokonuje wyceny rynkowej posiadanych zabezpieczeń co najmniej raz dziennie.
3. Operator SIPS określa stabilne i ostrożne redukcje wartości i testuje je co najmniej raz do roku, biorąc pod uwagę możliwość wystąpienia na rynku warunków skrajnych. Co najmniej raz do roku procedury dotyczące redukcji wartości podlegają zatwierdzeniu przez inne osoby spośród personelu, niż te, które określiły procedury dotyczące redukcji wartości i je stosowały.
4. Operator SIPS podejmuje kroki mające na celu uniknięcie skoncentrowanych inwestycji w określone papiery wartościowe, w przypadku gdy znacznie zmniejszyłoby to możliwość szybkiego upłynnienia takich aktywów bez znacznego obniżenia ceny.
5. Operator SIPS, który przyjmuje zabezpieczenia transgraniczne, dokonuje identyfikacji i ograniczenia ryzyka związanego z jego wykorzystaniem oraz zapewnia możliwość terminowego wykorzystania takiego zabezpieczenia.
6. Operator SIPS korzysta ze skutecznego i elastycznego pod względem operacyjnym systemu zarządzania zabezpieczeniami.
7. Ustępu 1 nie stosuje się do SIPS Eurosystemu.

Artykuł 8

Ryzyko płynności

1. Operator SIPS tworzy kompleksowe ramy zarządzania ryzykiem płynności powodowanym przez uczestników SIPS, banki rozrachunkowe, agentów nostro, banki powiernicze, podmioty zapewniające płynność i inne właściwe podmioty.
2. Operator SIPS tworzy narzędzia operacyjne i analityczne pozwalające mu na bieżącą i terminową identyfikację, pomiar i monitorowanie przepływu rozrachunków i środków, w tym wykorzystanie płynności śróddziennej.
3. Operator SIPS utrzymuje odpowiednie środki płynne we wszystkich walutach, w których prowadzi działalność, aby móc dokonywać rozrachunku zobowiązań płatniczych tego samego dnia w wielu potencjalnych sytuacjach skrajnych, lub zapewnia utrzymywanie takich środków płynnych przez uczestników. W odpowiednich przypadkach powyższe obejmuje rozrachunek śróddzienny lub wielodniowy. Scenariusze sytuacji skrajnych obejmują: a) niewykonanie zobowiązań, w skrajnych ale prawdopodobnych warunkach rynkowych, przez uczestnika, który wraz ze swymi podmiotami zależnymi ma największe łączne zobowiązanie płatnicze; i b) inne sytuacje, zgodnie z ust. 11.
4. Operator SIPS dokonujący rozrachunku płatności jednostronnych w euro utrzymuje środki płynne zgodnie z ust. 3 lub zapewnia utrzymywanie takich środków płynnych przez uczestników, aby w przypadku niewykonania zobowiązań przez uczestnika, który wraz ze swymi podmiotami zależnymi ma największe łączne zobowiązanie płatnicze zgodnie z ust. 3 lit. a), móc terminowo dokonywać rozrachunku zobowiązań płatniczych w którykolwiek z następujących sposobów:
 - a) za pomocą środków pieniężnych z Eurosystemem; lub
 - b) za pomocą kwalifikowanego zabezpieczenia zdefiniowanego w zasadach Eurosystemu dotyczących zabezpieczeń określonych w wytycznych EBC/2011/14 z dnia 20 września 2011 r. w sprawie instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu ⁽¹⁾, w szczególności jeżeli operator SIPS posiada dostęp do operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu.
5. Operator SIPS dokonujący rozrachunku płatności jednostronnych w euro utrzymuje dodatkowe środki płynne, zgodnie z ust. 3 lit. b), lub zapewnia utrzymywanie takich środków płynnych przez uczestników, w sposób określony w ust. 4 lub w banku komercyjnym o wysokiej zdolności kredytowej, w formie jednego lub większej ilości następujących instrumentów:
 - a) potwierdzonych linii kredytowych;
 - b) potwierdzonych swapów walutowych;
 - c) potwierdzonych transakcji repo;
 - d) aktywów określonych w art. 7 ust. 1, które są przechowywane przez powiernika;
 - e) inwestycji, które są łatwo dostępne i wymienne na środki pieniężne w ramach ustalonych wcześniej mechanizmów finansowania, co do których operator SIPS może wykazać przed właściwym organem w oparciu o odpowiednią ocenę wewnętrzną, że są one wysoce wiarygodne, nawet w skrajnych ale prawdopodobnych warunkach rynkowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 331 z 14.12.2011, s. 1.

Operator SIPS ma obowiązek przygotowania się do wykazania przed właściwym organem w oparciu o odpowiednią oceną wewnętrzną, że dany bank komercyjny ma wysoką zdolność kredytową.

6. Operator SIPS dokonujący rozrachunku płatności dwustronnych lub płatności jednostronnych w walutach innych niż euro utrzymuje środki płynne, zgodnie z ust. 3, lub zapewnia utrzymywane takich środków przez uczestników, w formach określonych w ust. 5.

7. W przypadku uzupełnienia przez operatora SIPS środków, o których mowa w ust. 3, innymi aktywami, takie inne aktywa muszą być z dużym prawdopodobieństwem zbywalne lub stanowić akceptowalne zabezpieczenie (np. w przypadku linii kredytowych, swapów lub transakcji repo) — doraźnie po zaistnieniu przypadku niewykonania zobowiązań, nawet jeżeli nie może być to wcześniej ustalone lub zagwarantowane w skrajnych ale prawdopodobnych warunkach rynkowych. W przypadku uzupełnienia przez uczestnika środków, o których mowa w ust. 3, innymi aktywami, operator SIPS zapewnia spełnianie przez takie aktywa wymogów określonych w zdaniu pierwszym. Aktywa uznaje się za aktywa z dużym prawdopodobieństwem zbywalne lub stanowiące akceptowalne zabezpieczenie w przypadku uwzględnienia przez operatora SIPS zasad i praktyk właściwego banku centralnego dotyczących kwalifikowania zabezpieczeń.

8. Operator SIPS nie zakłada dostępności awaryjnego wsparcia kredytowego z banku centralnego.

9. Operator SIPS przeprowadza analizę *due diligence* w celu weryfikacji, czy każdy podmiot dostarczający SIPS środki płynne zgodnie z ust. 3: a) posiada odpowiednie i aktualne informacje pozwalające na określenie ryzyka płynności, jakie podmiot ten ponosi w związku z zapewnieniem środków pieniężnych lub aktywów, oraz na zarządzanie takim ryzykiem; oraz b) jest zdolny do zapewnienia wymaganych środków pieniężnych lub aktywów. Operator SIPS dokonuje weryfikacji spełniania wymogu przeprowadzania analizy *due diligence* co najmniej raz do roku. Jako podmioty zapewniające płynność akceptowane są tylko podmioty mające dostęp do kredytu z banku centralnego będącego emitentem danej waluty. Operator SIPS przeprowadza regularne testy procedur w zakresie dostępu do środków płynnych SIPS.

10. W przypadkach uzasadnionych względami praktycznymi operator SIPS mający dostęp do rachunków, usług płatniczych lub usług w zakresie papierów wartościowych banku centralnego jest zobowiązany do korzystania z tych usług.

11. Poprzez przeprowadzanie rygorystycznych testów warunków skrajnych operator SIPS określa, ile środków pieniężnych i innych aktywów jest potrzebnych w celu spełnienia wymogów wynikających z ust. 3 i 4. Poddaje on tę kwotę regularnej weryfikacji, m.in. poprzez rozpatrywanie szeregu różnych scenariuszy, w tym:

- a) najwyższych historycznych wahań cen wymienionych wyżej aktywów;
- b) zmian innych czynników rynkowych, m.in. wyznaczników cen i krzywych rentowności;
- c) niewykonania zobowiązań przez jednego lub większą liczbę uczestników tego samego dnia lub w różnych, następujących po sobie dniach;
- d) jednoczesnych presji na rynku finansowania i rynku aktywów;
- e) szeregu dalekosiężnych skrajnych scenariuszy w różnorodnych skrajnych ale prawdopodobnych warunkach rynkowych.

Scenariusze takie uwzględniają także strukturę i sposób działania danego SIPS; zakresem analizy obejmują one wszystkie podmioty, które mogą narażać SIPS na istotne ryzyko płynności, w tym, m.in. banki rozrachunkowe, agentów nostro, banki powiernicze, podmioty zapewniające płynność oraz powiązane infrastruktury rynku finansowego; ponadto, w odpowiednich przypadkach, odnoszą się one do okresu wielodniowego.

12. Operator SIPS dokumentuje przyczyny utrzymywania przez siebie lub przez uczestników danej kwoty środków pieniężnych lub innych aktywów, a także dysponuje odpowiednimi rozwiązaniami dotyczącymi zarządzania w związku z takimi środkami pieniężnymi lub aktywami. Operator SIPS wprowadza jasne procedury dotyczące przekazywania Zarządowi wyników przeprowadzanych przez siebie testów warunków skrajnych. Wyniki te są wykorzystywane przez operatora SIPS w celu oceny ram zarządzania ryzykiem płynności, którymi dysponuje, oraz ich dostosowywania.

13. Operator SIPS wprowadza jasne zasady i procedury pozwalające SIPS na dokonywanie rozrachunku tego samego dnia oraz, w odpowiednich przypadkach, terminowego rozrachunku sróddziennego i wielodniowego zobowiązań płatniczych w następstwie niewykonania zobowiązań przez jednego lub większą liczbę uczestników. Wspomniane zasady i procedury:

- a) odnoszą się do nieprzewidzianych i potencjalnie niepokrytych braków płynności;
- b) mają na celu uniknięcie niezrealizowania, unieważnienia lub opóźnienia rozrachunku zobowiązań płatniczych tego samego dnia;
- c) wskazują na sposób uzupełnienia środków pieniężnych lub innych aktywów wykorzystywanych przez SIPS w okresie trwania warunków skrajnych w stopniu wymaganym zgodnie z ust. 3–5.

*Artykuł 9***Ostateczny rozrachunek**

Operator SIPS wprowadza zasady i procedury umożliwiające przeprowadzenie ostatecznego rozrachunku nie później niż na koniec dnia będącego zamierzoną datą rozrachunku.

*Artykuł 10***Rozrachunek pieniężny**

1. Operator SIPS dokonujący rozrachunku jednostronnych płatności w euro zapewnia dokonanie ostatecznego rozrachunku w pieniądzu banku centralnego.
2. Operator SIPS dokonujący rozrachunku płatności dwustronnych lub płatności jednostronnych w walutach innych niż euro zapewnia dokonanie ostatecznego rozrachunku w pieniądzu banku centralnego, jeżeli jest to możliwe i uzasadnione względami praktycznymi.
3. W przypadku braku użycia pieniądza banku centralnego operator SIPS zapewnia dokonanie rozrachunków pieniężnych przy pomocy aktywów rozrachunkowych o niskim ryzyku płynności lub pozbawionych takiego ryzyka.
4. W przypadku dokonywania rozrachunku w pieniądzu banku komercyjnego operator SIPS monitoruje i ogranicza ryzyko kredytowe i ryzyko płynności wiążące się z komercyjnymi bankami rozrachunkowymi oraz zarządza tymi rodzajami ryzyka. W szczególności operator SIPS ustanawia surowe kryteria obowiązujące jego banki rozrachunkowe, odnoszące się m.in. do ich regulacji i nadzoru, zdolności kredytowej, kapitalizacji, dostępu do płynności i wiarygodności operacyjnej, a także monitoruje spełnianie tych kryteriów. Operator SIPS monitoruje także koncentrację ekspozycji kredytowych i ekspozycji płynności wobec komercyjnych banków rozrachunkowych danego SIPS, oraz nią zarządza.
5. Jeżeli operator SIPS dokonuje rozrachunku pieniężnego we własnych księgach, ma on obowiązek minimalizowania oraz ścisłej kontroli ryzyka kredytowego i ryzyka płynności.
6. Jeżeli rozrachunek odbywa się w pieniądzu banku komercyjnego, umowy prawne operatora SIPS z komercyjnym bankiem rozrachunkowym jasno wskazują:
 - a) kiedy przewidywane jest przekazanie na księgi poszczególnych banków rozrachunkowych;
 - b) że transfery mają być ostateczne w momencie ich dokonania;
 - c) że otrzymane środki muszą być zbywalne tak szybko, jak to możliwe, a najpóźniej na koniec dnia.

*Artykuł 11***Płatność za płatność**

Operator SIPS korzystający z mechanizmu „płatność za płatność” eliminuje ryzyko podstawowe, zapewniając dokonanie ostatecznego rozrachunku danego zobowiązania, wyłącznie jeżeli dokonany jest również ostateczny rozrachunek zobowiązania powiązanego. Zasada ta obowiązuje niezależnie od tego, czy rozrachunek odbywa się na zasadzie brutto czy netto, oraz od tego, kiedy ma miejsce ostateczność rozrachunku.

*Artykuł 12***Zasady i procedury dotyczące niewykonania zobowiązań przez uczestników**

1. W swoich regulaminach i procedurach operator SIPS ustanawia definicję niewykonania zobowiązań przez uczestnika, która obejmuje przynajmniej niewywiązanie się przez uczestnika ze zobowiązań finansowych w momencie, gdy staną się one wymagalne, m.in. w związku z przyczynami o charakterze operacyjnym, niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy lub wszczęciem wobec takiego uczestnika postępowania upadłościowego. Operator SIPS dokonuje rozróżnienia pomiędzy automatycznym a uznaniowym stwierdzeniem niewykonania zobowiązań. W przypadku uznaniowego stwierdzenia niewykonania zobowiązań operator SIPS określa podmiot, do którego należy decyzja uznaniowa. Definicja ta podlega weryfikacji co najmniej raz do roku.

2. Operator SIPS wprowadza regulaminy i procedury dotyczące niewykonania zobowiązań pozwalające mu na wykonywanie własnych zobowiązań w przypadku niewykonania zobowiązań przez uczestnika i odnoszące się do kwestii uzupełnienia środków w takich sytuacjach. Wspomniane regulaminy i procedury określają przynajmniej:

- a) działania, jakie operator SIPS może podjąć w przypadku niewykonania zobowiązań;
- b) czy działania takie są podejmowane automatycznie, czy na zasadzie uznaniowej, i środki, za pomocą których podejmowane są decyzje na zasadzie uznaniowej;
- c) potencjalne zmiany normalnych procedur rozrachunku operatora SIPS w celu zapewnienia terminowego rozrachunku;
- d) sposób zarządzania płatnościami na różnych etapach ich przetwarzania;
- e) prawdopodobną sekwencję działań;
- f) zadania, zakres zobowiązań i odpowiedzialności właściwych podmiotów, w tym uczestników wykonujących swoje zobowiązania;
- g) inne mechanizmy, które są aktywowane w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu niewykonania zobowiązań.

3. Operator SIPS ma obowiązek przygotowania się do wdrożenia regulaminów i procedur dotyczących niewykonania zobowiązań, w tym wszelkich uznaniowych procedur przewidzianych w regulaminach danego operatora SIPS. Operator SIPS zapewnia m.in.: a) możliwości operacyjne, w tym wystarczającą liczbę dobrze wyszkolonego personelu, pozwalające na terminowe wdrożenie procedur, o których mowa w ust. 2; oraz b) uregulowanie przez regulaminy i procedury SIPS kwestii dokumentacji, potrzeb dotyczących informowania i komunikacji oraz — w przypadku zaangażowania więcej niż jednej infrastruktury rynku finansowego lub więcej niż jednego organu — koordynacji.

4. Operator SIPS podaje do publicznej wiadomości kluczowe regulaminy i procedury, o których mowa w ust. 2, w tym przynajmniej informacje na temat:

- a) okoliczności, w jakich podejmowane są działania;
- b) tego, kto podejmuje wspomniane działania;
- c) zakresu podejmowanych działań;
- d) mechanizmów dotyczących zobowiązań operatora SIPS wobec uczestników wykonujących swe zobowiązania.

5. Operator SIPS poddaje regulaminy i procedury SIPS, o których mowa w ust. 2, testom i przeglądowi co najmniej raz do roku lub po każdej istotnej zmianie wpływającej na te regulaminy i procedury. Operator SIPS włącza we wspomniane testy i przeglądy uczestników SIPS i odpowiednie podmioty zainteresowane.

Artykuł 13

Ogólne ryzyko prowadzenia działalności

1. Operator SIPS ustanawia skuteczne systemy zarządzania i kontroli mające na celu identyfikację i monitorowanie ogólnego ryzyka prowadzenia działalności, w tym strat wynikających z nieodpowiedniej realizacji strategii biznesowej, ujemnych przepływów środków pieniężnych lub nieoczekiwanych i zbyt wysokich kosztów operacyjnych, a także mające na celu zarządzanie takim ryzykiem.

2. Operator SIPS utrzymuje płynne aktywa netto finansowane z kapitału własnego, np. akcje własne, ujawniony kapitał rezerwowy lub inne rodzaje zatrzymanego zysku, pozwalające mu na nieprzerwane prowadzenie działalności w przypadku poniesienia strat wynikających z ogólnego ryzyka prowadzenia działalności. Wysokość tych aktywów ustala się w oparciu o profil ogólnego ryzyka prowadzenia działalności danego operatora SIPS oraz czas potrzebny na przeprowadzenie postępowania naprawczego lub uporządkowanej likwidacji w zakresie jego kluczowych rodzajów działalności i usług, jeżeli takie działania zostaną podjęte.

3. Operator SIPS dysponuje realistycznym planem naprawczym albo, z wyłączeniem SIPS Eurosystemu, planem uporządkowanej likwidacji.

4. Operator SIPS utrzymuje odpowiednie aktywa płynne netto finansowane z kapitału własnego w celu wdrożenia planu, o którym mowa w ust. 3. Operator SIPS utrzymuje aktywa płynne netto finansowane z kapitału własnego o wartości równej przynajmniej bieżącym kosztom operacyjnym w okresie sześciu miesięcy. Aktywa te utrzymywane są niezależnie od środków utrzymywanych na pokrycie ryzyka niewykonania zobowiązań przez uczestników lub innych rodzajów ryzyka, o których mowa w art. 6 i art. 8. W celu uniknięcia podwójnych wymogów kapitałowych dopuszcza się wliczenie kapitału własnego utrzymywanego na podstawie międzynarodowych standardów kapitałowych dotyczących ryzyka.

5. Aktywa utrzymywane w celu pokrycia ogólnego ryzyka prowadzenia działalności muszą cechować się odpowiednią płynnością i wysoką jakością, dzięki czemu dostęp do nich może być uzyskany terminowo. Operator SIPS musi mieć możliwość realizacji takich aktywów przy niewielkim spadku ceny lub bez takiego spadku, mogąc nieprzerwanie prowadzić działalność w przypadku poniesienia strat wynikających z ogólnego ryzyka prowadzenia działalności.

6. Operator SIPS ustanawia realistyczny plan pozyskania dodatkowego kapitału własnego, na wypadek gdyby jego kapitał własny uległ obniżeniu do kwoty bliskiej kwocie, o której mowa w ust. 4, lub poniżej tej kwoty. Plan taki podlega przedstawieniu organowi zarządzającemu, a także aktualizacji przeprowadzanej co najmniej raz do roku.
7. Ustęp 2 oraz ustępy 4–6 nie mają zastosowania do SIPS Eurosystemu.

Artykuł 14

Ryzyko powiernicze i ryzyko inwestycyjne

1. Operator SIPS utrzymuje własne aktywa oraz aktywa uczestników u objętych nadzorem i podlegających regulacjom podmiotów (zwanymi dalej „powiernikami”), stosujących praktyki w zakresie rachunkowości, procedur bezpieczeństwa i kontroli wewnętrznych, które zapewniają pełną ochronę przed ryzykiem utraty tych aktywów w przypadku niewypłacalności, niedbalstwa, oszustwa, złego zarządzania lub niewłaściwego prowadzenia ewidencji przez powiernika lub subpowiernika.
2. Operator SIPS musi mieć możliwość terminowego dostępu do wszystkich aktywów własnych oraz aktywów zapewnionych przez uczestników.
3. Operator SIPS ma obowiązek dokonywania oceny oraz posiadania pełnej wiedzy na temat swoich ekspozycji wobec banków powierniczych, biorąc pod uwagę pełen zakres relacji łączącej go z każdym z takich banków.
4. Operator SIPS ustanawia strategię inwestycyjną, która jest spójna z jego ogólną strategią zarządzania ryzykiem i podlega pełnemu ujawnieniu uczestnikom. Wspomniana strategia inwestycyjna podlega przeglądowi co najmniej raz do roku.
5. Inwestycje operatora SIPS w ramach jego strategii inwestycyjnej powinny mieć formę roszczeń wobec dłużników wysokiej jakości lub być zabezpieczone przez takich dłużników. Operator SIPS określa kryteria definiujące dłużników wysokiej jakości. Przedmiotem inwestycji powinny być instrumenty o minimalnym ryzyku kredytowym, rynkowym i ryzyku płynności.
6. Ustępy 3–5 nie mają zastosowania do SIPS Eurosystemu.

Artykuł 15

Ryzyko operacyjne

1. Operator SIPS ustanawia skuteczne ramy w zakresie odpowiednich systemów, polityk, procedur i kontroli w celu identyfikacji i monitorowania ryzyka operacyjnego i zarządzania takim ryzykiem.
2. Operator SIPS ustanawia cele dotyczące poziomu usług oraz wiarygodności operacyjnej, a także polityki opracowane dla osiągnięcia tych celów. Wspomniane cele i polityki podlegają przeglądowi co najmniej raz do roku.
3. Operator SIPS zapewnia dysponowanie przez SIPS w każdym momencie skalowalnymi możliwościami przetwarzania zwiększonej liczby płatności, która może być skutkiem wystąpienia zdarzeń skrajnych; operator SIPS zapewnia także zdolność SIPS do świadczenia takich usług na odpowiednim poziomie.
4. Operator SIPS ustala kompleksowe polityki w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa informacji pozwalające na adekwatną identyfikację i ocenę wszystkich potencjalnych słabości i zagrożeń oraz na adekwatne zarządzanie nimi. Polityki te podlegają przeglądowi co najmniej raz do roku.
5. Operator SIPS ustala plan ciągłości działania, który odnosi się do wydarzeń stanowiących znaczne ryzyko zakłócenia działalności SIPS. Plan ten obejmuje wykorzystanie zastępczego budynku i zapewnia możliwość wznowienia działania kluczowych systemów informatycznych w ciągu dwóch godzin od takich wydarzeń. Plan ten umożliwia SIPS rozrachunek wszystkich płatności wymagalnych do końca dnia operacyjnego, w którym doszło do zakłócenia. Operator SIPS dokonuje testów oraz przeglądu planu co najmniej raz do roku.
6. Operator SIPS dokonuje identyfikacji kluczowych uczestników w szczególności w oparciu o liczbę i wartość płatności oraz ich potencjalny wpływ na innych uczestników oraz na SIPS jako całość w przypadku doświadczenia przez takich uczestników istotnego problemu operacyjnego.
7. Operator SIPS identyfikuje i monitoruje ryzyko, jakie kluczowi uczestnicy, inne infrastruktury rynku finansowego oraz dostawcy usług i świadczeń publicznych mogą stworzyć dla działalności SIPS, a także zarządza takim ryzykiem.

Artykuł 16

Kryteria dostępu i uczestnictwa

1. Operator SIPS ustala i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminujące kryteria dostępu do usług SIPS oraz do uczestnictwa w SIPS dla bezpośrednich oraz, w odpowiednich przypadkach, pośrednich uczestników, a także dla innych infrastruktur rynku finansowego. Kryteria te podlegają przeglądowi co najmniej raz do roku.
2. Kryteria dostępu i uczestnictwa, o których mowa w ust. 1, muszą być uzasadnione względami bezpieczeństwa i skuteczności SIPS oraz rynków, na których SIPS świadczy usługi, a także dostosowane i odpowiednie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest dany SIPS. Zgodnie z zasadą proporcjonalności operator SIPS ustala wymogi ograniczające dostęp do SIPS w możliwie najniższym stopniu. W przypadku odmowy dostępu danemu podmiotowi operator SIPS uzasadnia taką decyzję na piśmie w oparciu o kompleksową analizę ryzyka.
3. Operator SIPS na bieżąco monitoruje spełnianie przez uczestników kryteriów dostępu do SIPS i uczestnictwa w SIPS. Operator SIPS ustala i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminujące procedury w zakresie zawieszenia uczestnictwa i uporządkowanego wypowiedzenia uczestnictwa w przypadku niespełniania przez danego uczestnika kryteriów dostępu i uczestnictwa. Operator SIPS dokonuje przeglądu wspomnianych procedur co najmniej raz do roku.

Artykuł 17

Ustalenia dotyczące równoległego uczestnictwa

1. Dla celów zarządzania ryzykiem operator SIPS zapewnia, aby zasady, procedury i ustalenia umowne dotyczące SIPS pozwalały na gromadzenie informacji na temat uczestnictwa pośredniego w celu identyfikacji i monitorowania istotnego ryzyka dla SIPS wiążącego się z uczestnictwem oraz zarządzania tym ryzykiem. Informacje te dotyczą przynajmniej:
 - a) proporcji działalności uczestników bezpośrednich wykonywanej przez nich w imieniu uczestników pośrednich;
 - b) liczby uczestników pośrednich, którzy dokonują rozrachunku za pośrednictwem poszczególnych uczestników bezpośrednich;
 - c) liczby lub wartości płatności w SIPS pochodzących od każdego uczestnika pośredniego;
 - d) liczby lub wartości płatności, o których mowa w lit. c), w stosunku do płatności uczestnika bezpośredniego, za pośrednictwem którego uczestnik pośredni korzysta z dostępu do SIPS.
2. Operator SIPS identyfikuje istotne zależności pomiędzy bezpośrednimi i pośrednimi uczestnikami, które mogą mieć wpływ na SIPS.
3. Operator SIPS identyfikuje uczestników pośrednich, którzy powodują istotne ryzyko dla SIPS oraz dla uczestników bezpośrednich, za pośrednictwem których korzystają oni z SIPS, w celu zarządzania tym ryzykiem.
4. Operator SIPS dokonuje przeglądu ryzyka wynikającego z ustaleń dotyczących równoległego uczestnictwa co najmniej raz do roku. W razie potrzeby operator SIPS podejmuje działania zaradcze w celu zapewnienia odpowiedniego zarządzania tym ryzykiem.

Artykuł 18

Skuteczność i sprawność

1. Operator SIPS ustanawia proces służący identyfikacji i spełnianiu potrzeb rynków, na których SIPS świadczy usługi, w szczególności w odniesieniu do:
 - a) wyboru uzgodnień dotyczących rozliczeń i rozrachunku;
 - b) struktury operacyjnej;
 - c) zakresu produktów podlegających rozliczeniu i rozrachunkowi;
 - d) wykorzystania technologii i procedur.

2. Operator SIPS powinien posiadać jasno określone cele i zadania; powinny one być możliwe do zmierzenia i osiągnięcia, np. w zakresie minimalnego poziomu usług, oczekiwań dotyczących zarządzania ryzykiem i priorytetów biznesowych.
3. Operator SIPS ustala mechanizmy pozwalające na regularny, przeprowadzany co najmniej raz do roku, przegląd wymogów określonych w ust. 1 i 2.

Artykuł 19

Procedury i standardy w zakresie komunikacji

Operator SIPS korzysta, wprost lub po dostosowaniu, z odpowiednich, akceptowanych w skali międzynarodowej, procedur i standardów dotyczących komunikacji w celu ułatwienia skutecznego przetwarzania płatności, rozliczeń, rozrachunku i ewidencji.

Artykuł 20

Udostępnianie regulaminów, kluczowych procedur i danych rynkowych

1. Operator SIPS przyjmuje jasne i wyczerpujące regulaminy i procedury, które podlegają pełnemu ujawnieniu uczestnikom. Odpowiednie regulaminy i kluczowe procedury podawane są także do wiadomości publicznej.
2. Operator SIPS ujawnia jasne opisy struktury i działania systemu, a także informacje na temat praw i obowiązków własnych oraz uczestników, umożliwiając uczestnikom ocenę ryzyka związanego z uczestnictwem w SIPS.
3. Operator SIPS zapewnia wszelkie niezbędne dokumenty i szkolenia w celu ułatwienia uczestnikom zrozumienia regulaminów i procedur SIPS oraz ryzyka, jakie wiąże się dla nich z uczestnictwem w SIPS.
4. Operator SIPS podaje do publicznej wiadomości opłaty nakładane przez SIPS na poziomie poszczególnych oferowanych usług, a także politykę dotyczącą rabatów. Operator SIPS przedstawia jasne opisy usług podlegających opłacie dla celów porównawczych.
5. Operator SIPS przygotowuje i podaje do publicznej wiadomości odpowiedzi dotyczące zasad CPSS-IOSCO w zakresie ujawniania informacji przez infrastruktury rynku finansowego. Operator SIPS dokonuje aktualizacji podanych odpowiedzi w przypadku istotnych zmian systemu lub jego otoczenia, jednak co najmniej raz na dwa lata. Operator SIPS ujawnia także przynajmniej podstawowe dane dotyczące liczby i wartości transakcji.

Artykuł 21

Ujawnianie informacji właściwym organom

Właściwy organ ma prawo uzyskać od operatora SIPS wszelkie informacje i dokumenty konieczne do oceny spełniania przez niego wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Operator SIPS przekazuje właściwemu organowi odpowiednie szczegółowe informacje.

Artykuł 22

Środki korygujące

1. W przypadku niezastosowania się przez operatora SIPS do postanowień niniejszego rozporządzenia właściwy organ:
 - a) informuje operatora SIPS o charakterze takiego niezastosowania się do postanowień rozporządzenia;
 - b) zapewnia operatorowi SIPS możliwość wypowiedzenia się i przedstawienia wyjaśnień.
2. W oparciu o informacje przedstawione przez operatora SIPS właściwy organ może polecić operatorowi SIPS zastosowanie określonych środków korygujących w celu usunięcia skutków niezastosowania się do postanowień rozporządzenia lub w celu uniknięcia powtórzenia się takiej sytuacji w przyszłości.

3. Właściwy organ może nakładać środki korygujące natychmiast po zidentyfikowaniu, w formie opinii z uzasadnieniem, na tyle istotnego niezastosowania się do postanowień rozporządzenia, że wymaga ono natychmiastowych działań.
4. Właściwy organ niezwłocznie informuje EBC o nałożeniu na operatora SIPS środków korygujących.
5. Środki korygujące mogą być nakładane niezależnie od sankcji przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2532/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym uprawnień Europejskiego Banku Centralnego do nakładania sankcji ⁽¹⁾ lub łącznie z tymi sankcjami.

Artykuł 23

Sankcje

W przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia EBC nakłada sankcje zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2532/98 i rozporządzeniem Europejskiego Banku Centralnego (WE) nr 2157/1999 z dnia 23 września 1999 r. w sprawie uprawnień Europejskiego Banku Centralnego do nakładania sankcji (EBC/1999/4) ⁽²⁾. EBC publikuje ogłoszenie w sprawie metodologii kalkulacji wysokości sankcji.

Artykuł 24

Przegląd

Rada Prezesów dokonuje przeglądu stosowania niniejszego rozporządzenia najpóźniej dwa lata od wejścia rozporządzenia w życie, a następnie co dwa lata, i ocenia zasadność wprowadzenia zmian.

Artykuł 25

Przepisy końcowe

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Operatorzy SIPS mają rok od dnia, w którym zostaną poinformowani o decyzji Rady Prezesów, o której mowa w art. 1 ust. 2, na zastosowanie się do wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
3. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 3 lipca 2014 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Mario DRAGHI

Prezes EBC

⁽¹⁾ Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 4.

⁽²⁾ Dz.U. L 264 z 12.10.1999, s. 21.